

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยแบ่งรูปแบบการปกครองท้องถิ่นออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา การกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้ รัฐได้มอบอำนาจความรับผิดชอบหรือมอบภารกิจบางอย่างให้ท้องถิ่นไปดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น ส่วนอำนาจอื่น ๆ ยังเป็นของรัฐอยู่เนื่องจากการปกครองประเทศนั้นจำเป็นต้องมีหน่วยงานกลางหรือรัฐบาลกลางเป็นศูนย์กลางของอำนาจที่จะอำนวยความสะดวกปกครองประเทศรัฐบาลกลางจึงเป็นสถาบันการเมืองที่จะใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศ ทั้งอำนาจบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติ นอกจากนี้รัฐยังต้องมีกิจการทหารไว้เพื่อรักษาอธิปไตยของประเทศ มีกิจการตำรวจเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ มีระบบการเงินการคลัง เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศ มีกิจการต่างประเทศไว้เพื่อการติดต่อกับพันธมิตรระหว่างประเทศ ตลอดจนยังรวมอำนาจวินิจฉัยสั่งการต่าง ๆ ไว้แก่รัฐบาล รัฐบาลไทยในแต่ละยุคแต่ละสมัย ได้มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ขณะเดียวกัน ได้มีความพยายามที่จะยกฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวและมีทรัพยากรการบริหารอย่างเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ซึ่งนับว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานบริการส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย จึงเป็นเสมือนภาพสะท้อนของการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย เพื่อที่จะให้ประชาชนมีสิทธิการเลือกรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับงาน มีงบประมาณและบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยลดการกำกับดูแลจากฝ่ายข้าราชการให้น้อยลง จึงนับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งทำให้เกิดความสนใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นทั้งในด้านการเมือง การปกครองและการพัฒนาขึ้น โครงสร้างองค์การ

บริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน และกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

การกระจายอำนาจในการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากพื้นที่ในการหาเสียงมีขนาดใหญ่อีกต่างหาก ทำให้ผู้สมัครไม่สามารถพบปะประชาชนได้ทั่วถึง อีกทั้งไม่รู้จักเป็นการส่วนตัวและเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจโดยชอบธรรมที่สังคมให้การยอมรับ จึงมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพื่อเผยแพร่ข่าวสารไปยังประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีขนาดสังคมต่างกัน มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานให้ทั่วถึง ทั้งทางสื่อ วิทยุ จัดทำเอกสารเผยแพร่ ออกอากาศที่หอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายในชุมชนเป็นการจูงใจให้ประชาชนสนับสนุนตนเองให้ได้รับการเลือกตั้ง และรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (2541 : 30) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวิถีแห่งประชาธิปไตย ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมอยู่ที่การสื่อสารจากผู้อยู่ได้ปกครองไปสู่ผู้ปกครอง ซึ่งการสื่อสารมีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น จากการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองอย่างต่อเนื่องของสื่อหลายแขนงทั้งจากภาครัฐและฟรีทีวี ทีวีดาวเทียมหรือแม้กระทั่งสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ประชาชนผู้รับข่าวสารต้องใช้วิจารณญาณในการติดตามข่าวสารและใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียง และการลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งเป็นดัชนีที่ใช้วัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงผู้นำบริหารทางการเมืองการปกครองได้โดยตรงที่สุด ซึ่งถึงแม้ว่าการรณรงค์หาเสียงและการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะไม่ใช่วิถีปฏิบัติที่จะเป็นตัวตัดสินผลการเลือกตั้ง แต่ก็พอที่จะช่วยให้ทำนายผลการเลือกตั้งได้ อีกทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะของประชาชนที่แสดงความคิดเห็นทั้งการทำประชาพิจารณ์ และการเข้ามามีบทบาทและร่วมตัดสินใจ ร่วมคิด ร่วมหาแนวทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว การให้เหตุผลสนับสนุน โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นซึ่งแสดงออกถึงแนวคิดที่ละเอียดอ่อนแตกต่างกัน

ออกไปตามบริบทของแต่ละสังคมมีผลต่อการตัดสินใจในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง
เลือกตั้งแตกต่างกันตามมุมมองของแต่ละสังคมได้

องค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตาม
พระราชบัญญัติสภาพัฒนและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลคู่กันตรัง มีหมู่บ้านอยู่ 9 หมู่บ้าน คือ บ้านยางอโหล หมู่ที่ 1 บ้านคู หมู่ที่ 2
บ้านคงสวรรค์ หมู่ที่ 3 บ้านหนองแคนน้อย หมู่ที่ 4 บ้านหนองท่อม หมู่ที่ 5 บ้านสระบัว หมู่ที่
6 บ้านหนองเปือยน้อย หมู่ที่ 7 บ้านคอนก่อ หมู่ที่ 8 และบ้านโนนเมือง หมู่ที่ 9 มีประชากร
จำนวนทั้งสิ้น 3,717 คน ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบล จำนวน 2,691 คน สภาพัฒนและองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ได้หมดวาระลงเมื่อ 30 กรกฎาคม 2552 ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนและองค์
การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 13 กำหนดให้มี
การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ครบวาระ และในการ
เลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง ตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาควน จังหวัด
มหาสารคาม ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2552 โดยในแต่ละ
หมู่บ้านมีผู้สมัครรับการเลือกตั้งเพื่อเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหลายคน ซึ่งเป็นที่
น่าสังเกตว่าผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง ได้มีส่วนร่วม
ร่วมทางการเมืองในการสร้างประชาธิปไตยและส่งเสริมธรรมาภิบาลให้ความสำคัญกับการ
เลือกตั้งและมีความตื่นตัวมาก จะเห็นได้จากรายงานสรุปผลจำนวนและร้อยละของผู้มาใช้สิทธิ
เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กันตรัง อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม
ในวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2552 มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 2,691 คน มีผู้มาใช้สิทธิ
ลงคะแนนเลือกตั้งทั้งหมด 2,313 คน คิดเป็นร้อยละ 85.95 ดังตารางสรุปผลการเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวนผู้มีสิทธิ 501 เสียง ผู้มาใช้สิทธิจำนวน 435 เสียง คิดเป็นร้อยละ 86.65
บัตรเสียจำนวน 10 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.99 เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวนผู้มีสิทธิ 219 เสียง ผู้มา
ใช้สิทธิจำนวน 191 เสียง คิดเป็นร้อยละ 87.21 บัตรเสียจำนวน 1 บัตร คิดเป็นร้อยละ 0.46
บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนนจำนวน 3 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.37 เขตเลือกตั้งที่ 3 จำนวนผู้มีสิทธิ
252 เสียง ผู้มาใช้สิทธิจำนวน 219 เสียง คิดเป็นร้อยละ 86.90 บัตรเสียจำนวน 3 บัตร คิดเป็น
ร้อยละ 1.19 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนนจำนวน 1 บัตร คิดเป็นร้อยละ 0.40 เขตเลือกตั้งที่ 4
จำนวนผู้มีสิทธิ 316 เสียง ผู้มาใช้สิทธิจำนวน 263 เสียง คิดเป็นร้อยละ 83.23 ไม่ประสงค์
ลงคะแนนจำนวน 8 บัตร คิดเป็นร้อยละ 2.53 เขตเลือกตั้งที่ 5 จำนวนผู้มีสิทธิ 245 เสียง ผู้มา
ใช้สิทธิจำนวน 221 เสียง คิดเป็นร้อยละ 90.20 บัตรเสียจำนวน 3 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.22

เขตเลือกตั้งที่ 6 จำนวนผู้มีสิทธิ 446 เสียง ผู้มาใช้สิทธิจำนวน 368 เสียง คิดเป็นร้อยละ 82.51 บัตรเสียจำนวน 8 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.79 เขตเลือกตั้งที่ 7 จำนวนผู้มีสิทธิ 311 เสียง ผู้มาใช้สิทธิจำนวน 259 เสียง คิดเป็นร้อยละ 83.28 บัตรเสียจำนวน 4 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.29 เขตเลือกตั้งที่ 8 จำนวนผู้มีสิทธิ 316 เสียง ผู้มาใช้สิทธิจำนวน 277 เสียง คิดเป็นร้อยละ 87.66 บัตรเสียจำนวน 4 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.27 เขตเลือกตั้งที่ 9 จำนวนผู้มีสิทธิ 84 เสียง ผู้มาใช้สิทธิจำนวน 80 เสียง คิดเป็นร้อยละ 95.24 บัตรเสียจำนวน 2 บัตร คิดเป็นร้อยละ 2.38 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดมหาสารคาม, 2552 : ไม่มีเลขหน้า) ถือว่า ประชาชนให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งครั้งนี้มาก พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2542 : 54) กล่าวว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการออกเสียงลงคะแนน ตามความเห็นของตนเองโดยอิสระเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจ อธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของ ประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ในทางการเมืองหรือการตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดย ประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ นโยบายและวิสัยทัศน์ที่ สอดคล้องกับตน ซึ่งเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของ ประชาชน จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกู่ตันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่ตันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม อีก 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือ พรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ต่อสาธารณะ การมีส่วนร่วมในการติดตามข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมในการเข้า ร่วมกิจกรรมทางการเมือง ยังไม่มีข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล กู่ตันตรัตน์มาหลายปี เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกู่ตันตรัตน์ จึงได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนใน 5 ด้าน ดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและ ข้อเสนอแนะของประชาชน

คำถามในการศึกษา

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับใด
2. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ เมื่อจำแนกตามขนาดของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่
3. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมมติฐานในการศึกษา

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ขอบเขตในการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ อำเภอนาจูน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2,691 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์. 2552 : ไม่มีเลขหน้า)
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ อำเภอนาจูน

จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 349 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กุ์สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ในการเลือกตั้งสมาชิกและนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลกุ์สันตรัตน์ เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2552 จำนวน 5 ตำบล (McIver and Cammines. ; อ้างถึงใน วสันต์ สุวรรณ. 2547 : 61)

- 2.1 ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง
- 2.2 ด้านการรณรงค์หาเสียง
- 2.3 ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ
- 2.4 ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง
- 2.5 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา

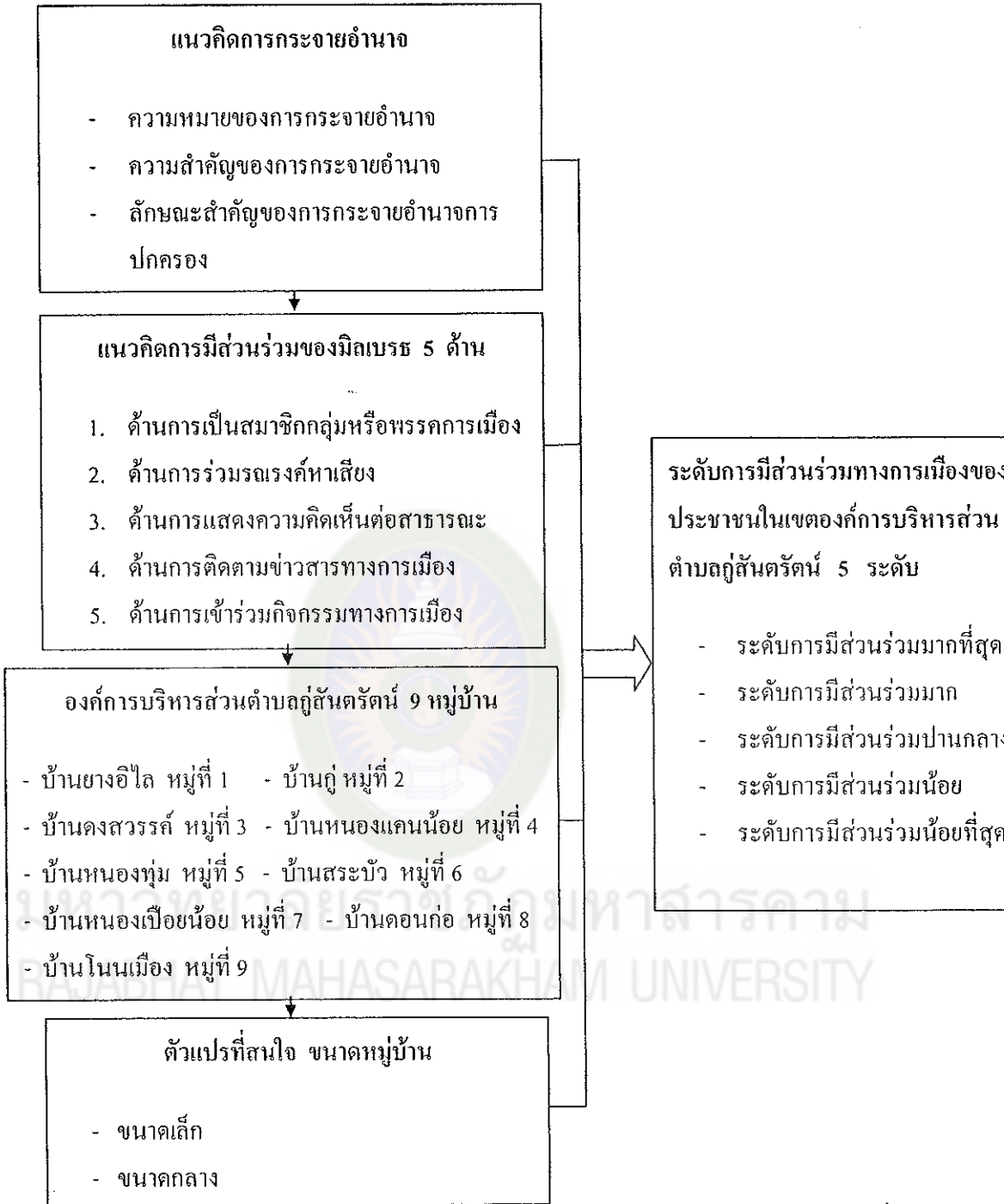
ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลกุ์สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 9 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านยางอีไล หมู่ที่ 1 บ้านกุ์ หมู่ที่ 2 บ้านดงสวรรค์ หมู่ที่ 3 บ้านหนองแคนน้อย หมู่ที่ 4 บ้านหนองท่อม หมู่ที่ 5 บ้านสระบัว หมู่ที่ 6 บ้านหนองเปือย น้อย หมู่ที่ 7 บ้านคอนก่อ หมู่ที่ 8 และบ้านโนนเมือง หมู่ที่ 9

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

เริ่มตั้งแต่ ตุลาคม 2554 - ธันวาคม 2554

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้ศึกษาได้นำมาปรับปรุงใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุ์สันตรัตน์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่สันตรัตน์ วัด ได้จากการเข้าร่วมพัฒนาประชาธิปไตยหรือการร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานทางการเมืองที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความสมัครใจของประชาชน ใน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่สันตรัตน์ เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมืองหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น เข้าร่วมจัดตั้งกลุ่มทำงานในท้องถิ่นเพื่อช่วยแก้ปัญหาในชุมชนของตน เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสร้างสรรค์นิเวศน์ เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองท้องถิ่น เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองท้องถิ่น เข้าร่วมกลุ่มเรียกร้องสิทธิสตรีหรือกลุ่มพ่อค้า เข้าร่วมกลุ่มที่เกิดขึ้นก่อนข้างกะทันหันตามอารมณ์ การจลาจล การเดินขบวน เข้าร่วมกลุ่มตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

ด้านการร่วมรณรงค์หาเสียง หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่สันตรัตน์ ได้เข้าร่วมรณรงค์หาเสียงโดยกลวิธีต่าง ๆ อย่างเปิดเผยติดต่อสื่อสารกับประชาชนทั่วไป เช่น ชักชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นสนับสนุนผู้สมัครฝ่ายตน จูงใจให้ประชาชนมาฟังการหาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ สวมเสื้อที่มีชื่อ รูป หรือหมายเลขผู้สมัครที่ตนสนับสนุน ร่วมหาเสียงและโฆษณาผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ติดสติ๊กเกอร์ที่มีชื่อ รูป หรือหมายเลขผู้สมัครที่ตนพาหนะ ช่วยผู้สมัครประชาสัมพันธ์นโยบาย สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการหาเสียง เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมาลงคะแนนตามความคิดเห็นของตนเองอย่างมีสำนึกมากกว่าการลงคะแนนตามการจูงใจด้วยอามิสสินจ้าง คือเงินและสิ่งของ ตลอดจนความเกรงใจต่อผู้มีบุญคุณช่วยเหลือ

ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่สันตรัตน์ ได้แสดงความคิดเห็นหรือความต้องการ การวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ในทางการเมือง โดยวิธีพูด การเขียน โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ หรือการพูดต่อสาธารณะ เช่น เข้าร่วมกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นประจำ เรียกร้องให้จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อตอบสนองพื้นที่ของตน ร่วมเสนอความคิดเห็นเสนอแนะในเวทีประชาคมที่จัดโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกิจกรรมเพื่อคัดค้านหรือการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งในหมู่บ้าน โนมิน่า

ผู้นำการเมืองที่สนับสนุนให้แก้ไขปัญหามันเมือง เสนอแนะปัญหาการเลือกตั้งกับหน่วยราชการหรือนักการเมืองในพื้นที่ เป็นต้น

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ ได้ติดตามข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ เช่น ติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านการเมือง ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่เสมอ ทราบถึงกิจกรรมทางการเมืองของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้าน พูดคุยหรือแลกเปลี่ยนกับคนรู้จักในเรื่องประเด็นทางการเมือง ชมหรือฟังการถ่ายทอดสดรายการเกี่ยวกับการเมือง ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครภายในหมู่บ้าน อ่านหนังสือพิมพ์ ข่าวสาร บทวิเคราะห์ทางการเมือง ฟังข่าวเสียงตามสายทางการเมืองในหมู่บ้าน เป็นต้น

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ เข้าร่วมกิจกรรมทุกชนิดทางการเมือง เช่น ติดตามตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง สนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี ต่อต้านการเมืองที่ไม่ดี เสนอปัญหาให้หน่วยงานแก้ไข ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง คัดค้านนโยบายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม ชุมชุมคัดค้านโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น

ขนาดหมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่แบ่งขนาดตามขนาดของพื้นที่และประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น ๆ ตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน 3 ขนาด คือ หมู่บ้านขนาดเล็ก (S : Small) ได้แก่ หมู่บ้านที่มีประชากรไม่เกิน 500 คน หมู่บ้านขนาดกลาง (M : Medium) ได้แก่ หมู่บ้านที่มีประชากรตั้งแต่ 500 – 1,000 คน หมู่บ้านขนาดใหญ่ (L : Large) ได้แก่ หมู่บ้านที่มีประชากรเกิน 1,000 คน ซึ่งจำแนกได้ 2 ขนาด คือ หมู่บ้านขนาดเล็ก และหมู่บ้านขนาดกลาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้้องค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ และหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการดำเนินการทางการเมืองได้ โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น